

Forsvarets Ejendomsstyrelse
e-mail: fes@mil.dk

28. februar 2020

Høringssvar

Grundejerforeningen Henne Strands bemærkninger og anbefalinger i forbindelse med forslag til plan for placering af nye militære kørespor på statens arealer i Oksbøl-området.

Det fremgår af Forsvarsministeriets skrivelse af 29. januar 2020, at høringen som grundlag anvender forløbet af de spor og veje, der er vist på forswarets kort af 19. december 2019.

På dette kort tænkes kørespor anlagt i den sydøstlige del af Lyngbos Hede samt hedens randzone/afgrænsning øst og nord mod plantagen. Der er også forslag om korte spor (indstik) i hedens nordlige del.

Grundejerforeningen Henne Strand repræsenterer 1354 sommerhusejere ved Henne Strand, som i sagens natur har stor interesse i at bevare den beskyttelsesværdige natur.

Lyngbos Hede er en del af Natura 2000 område N83 Blåbjerg Egekrat, Lyngbos Hede og Hennegårds Klitter. Dette område er også habitatområde nummer H 72.

I udpegningsgrundlaget for området indgår blandt andet naturtyperne grå/grøn klit (38 ha) og klithede (36 ha). Disse habitatnaturtyper er såkaldte prioriterede naturtyper i henhold til habitatdirektivet. Det betyder, at disse naturtyper er i fare for at forsvinde på EU-plan, hvorfor EU-landene har et særligt ansvar for at beskytte dem. Habitatdirektivets bestemmelser er derfor særligt restriktive for disse naturtyper.

På Lyngbos Hede er både grå/grøn klit og klithede almindeligt til stede, og desuden vokser her en række sjældne og truede planter, blandt andet fin bunke, brun næbfrø, klitkællingetand, spæd mælkeurt og langbladet soldug. Insektlivet er ligeledes omfattende, og blandt dagsommerfugle skal særligt nævnes ensian blåfugl, spættet bredpande og klitperlemorsommerfugl.

Grundejerforeningen Henne Strand vurderer, at både grå/grøn klit og klithede ved den foreslåede linjeføring af spor på Lyngbos Hede vil blive stærkt påvirket. Sporene vil også nogle steder gå gennem naturtypen klitlavning, der indeholder værdifulde tørvelag. Klitlavningerne er navnlig almindelig udbredt i hedens sydlige del, netop hvor spor tænkes anlagt.

Det siges ofte, at forstyrrelser er godt for hedevegetationen, men dette udsagn skal tages med forbehold. Forstyrrelser, hvor vegetationsdækket brydes op og sandjorden frilægges, kan mange steder øge områdets biodiversitet, hvis de frilagte arealer herefter overlades til fri succession med indvandring af pionerarter, der er afhængige af vegetationsfattig bund. Området kan herefter give plads til arter, der er knyttet til vegetationens forskellige udviklingsstadier hen mod den modne og tætte bevoksning af dværgbuske. Disse forhold ses i bl.a. granathuller og andre steder, hvor militær aktivitet sker tilfældigt og usystematisk.

Det er imidlertid ikke den tilstand, der skabes i de militære kørespor, hvor det er hensigten, at de jævnligt skal bruges og derfor får status af permanent åbne sandflader præget af gentagne fysiske forstyrrelser. Her er kun plads til etårige planter. Åbne sandflader findes allerede på Lyngbos Hede som større eller mindre forblæste klitflader, der hører til naturtypen hvid klit. Disse naturforhold bidrager således allerede til områdets naturlige biodiversitet.

At erstatte arealer med prioriterede naturtyper, som grå/grøn klit og klithede med permanent åbne og fysisk forstyrrede sandflader, må i et habitatområde betegnes som skadelig for naturindholdet.

Grundejerforeningens anbefaling

På den baggrund skal Grundejerforeningen Henne Strand anbefale, at det påtænkte kørespor i hedens sydøstlige del forlægges til området uden for habitatområde H 72 og gennem plantage- og hearealer sydøst for heden (bl.a. matrikel Henneby, Henne 3K og Henneby, Henne 3d). Herved undgår linjeføringen i dette område at komme i konflikt med habitatdirektivets bestemmelser.

Man vil herved også undgå at berøre den vigtige afvandingskanal, som afvander hele den nordlige del af sommerhusområdet ved Henne Strand.

Indstikkene i hedens nordlige del kan med samme begrundelse være til skade for naturen og bør derfor sløjfes eller trækkes tilbage til plantagen. Særligt da køresporene støder op til den prioriterede naturtype grå/grøn klit.

Forsvaret planlægger et sporforløb langs Lyngbos Hedes østside og dele af nordsiden. Det kan ikke udelukkes, at denne linjeføring kan have en væsentlig negativ indflydelse på habitatnaturen, hvorfor det vil være mest hensigtsmæssigt allerede nu at forlægge linjeføringen til plantagearealerne øst og nord for heden, så man undgår juridiske tvistigheder om disse forhold.

Vedrørende det juridiske, så fremgår det af habitatdirektivets bestemmelser (Artikel 6, stk.3), at projekter og planer, der kan påvirke en lokalitet væsentligt, er omfattet af krav om undersøgelse og vurdering af virkning. Ifølge EU-Kommissionen skal betingelsen for undersøgelse og vurdering bedømmes på grundlag af forsigtighedsprincippet. Kravet om miljøvurdering forudsætter ikke sikkerhed (certainty) for påvirkning, men alene en sandsynlighed (likelihood) for væsentlig påvirkning (Pagh 2001¹).

Væsentlige fordele ved denne alternative løsningsmodel er:

- 1) at værdifuld natur med habitatstatus friholdes for militære aktiviteter
- 2) at store turismæssige og rekreative interesser i kystzonen bevares
- 3) at den foreslåede korridor ikke er pålagt naturmæssige restriktioner
- 4) at fladefærdsel for militærets køretøjer er mulig i korridoren
- 5) at der er afvandingskanaler/-rørlægning i en del af korridoren, som måske kan være bedre beskyttet med denne løsningsmodel
- 6) at der med tiden kan opstå en overdrevslignende vegetation på dette store og sammenhængende areal øst for Henne By.

Om det foreslåede alternative løsningsforslag er relevant, må bero på en nærmere konkret vurdering.

Vi er, som grundejerforening, ikke i stand til nærmere at udforme korridorens fysiske udstrækning, da vi ikke kender Forsvarets ønsker/krav til denne forbindelseslinje. Vi forventer derfor, at Forsvaret selv foretager en afgrænsning og udformning af korridoren, således at den kan vurderes på lige fod med Forsvarets eget projekt.

Med venlig hilsen
Grundejerforeningen Henne Strand

På bestyrelsens vegne
N. Jørgen Pedersen
Formand

¹ Udvalgte referencer:

Miljøministeriet basiskortlægning

Pagh, P. 2001: Responsum om dansk gennemførelse af Habitatdirektivets art. 6. Naturrådet, Arbejdsrapport 2, side 1-59.

Rådets direktiv 92/43/EØF af 21 maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter. De europæiske fællesskabers tidende nr. 1, 206/7